

ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ

**КОЛЕДЖ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА «КИЇВСЬКА МУНІЦИПАЛЬНА
АКАДЕМІЯ ТАНЦЮ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ»
(КМАТ ІМЕНІ СЕРЖА ЛИФАРЯ)**

УХВАЛЕНО

Рішенням Вченої ради
Коледжу хореографічного мистецтва
«КМАТ імені Сержа Лифаря»

Протокол 5 від 30.06.2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Коледжу хореографічного
мистецтва «КМАТ імені Сержа
Лифаря»

В'ячеслав КОЛОМІЄЦЬ

30 червня 2025 року

СЦЕНІЧНА НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента підготовки бакалавра
II курс**

галузі знань 02 "КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО"

спеціальності 024 "ХОРЕОГРАФІЯ"

Обговорено та рекомендовано до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін (протокол № 7 від 30.06.2025 р.)

Обговорено та рекомендовано до використання в освітньому процесі на засіданні Навчально-методичної ради КМАТ імені Сержа Лифаря (протокол № 3 від 27.06.2025 р.)

Укладач:

Бобровник Ю. В., старший викладач кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін, завідувач відділення народної хореографії Фахового коледжу КМАТ імені Сержа Лифаря.

Викладачі:

Клявін Д. Р., народний артист України, доцент кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін КМАТ імені Сержа Лифаря, голова Художньої ради КМАТ імені Сержа Лифаря, викладач-методист, викладач вищої категорії;

Бобровник Ю. В., старший викладач кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін, завідувач відділення народної хореографії Фахового коледжу КМАТ імені Сержа Лифаря.

Сценічна навчальна практика. Робоча програма освітнього компонента підготовки бакалавра. / укладач: Бобровник Ю. В. – К.: КМАТ імені Сержа Лифаря, 2025 р. – 30 с.

© КМАТ імені Сержа Лифаря, 2025

ЗМІСТ

1.	Опис освітнього компонента	4
2.	Мета та завдання освітнього компонента	5
3.	Програма освітнього компонента	9
4.	Структура освітнього компонента	21
5.	Теми практичних занять	21
6.	Теми для самостійного опрацювання	22
7.	Теми індивідуальних занять	22
8.	Організація проведення практики	23
9.	Методи та форми навчання	23
10.	Методи та форми контролю	25
11.	Оцінювання результатів навчання	26
12.	Методичне забезпечення	28
13.	Рекомендована література	28

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість кредитів 1-4 курси – 10 2-й курс – 2 кредити	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 024 Хореографія	Цикл практичної підготовки
		Денна форма навчання
Загальна кількість годин – 300 2-й рік навчання – 60	Перший (бакалаврський) рівень	Рік підготовки
		II-й
		Семестр
		III-IV-й
		Практичні
		32
		Самостійна робота
		24
		Індивідуальні заняття
		4
		Вид контролю: проміжний контроль в кінці IV семестру

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 60% / 40%

2. Мета та завдання освітнього компонента.

Освітній компонент **«Сценічна навчальна практика»** направлений на підготовку здобувачів вищої освіти до професійної сценічної діяльності в хореографічному мистецтві.

Метою сценічної навчальної практики є узагальнення і систематизація отриманих здобувачами практичних навичок та теоретичних знань, набуття вмінь та застосовувати їх на практиці; формування у здобувачів вищої освіти поглибленого володіння школою класичного, народно-сценічного, сучасного танцю; підготувати досвідченого всебічно розвинутого професійного виконавця в процесі опрацювання кращих зразків класичної, народно-сценічної та сучасної хореографії; розвиток творчих здібностей здобувачів освіти; вдосконалення виконавських умінь і навичок, сформованих у процесі вивчення інших фахових дисциплін.

Завдання сценічної навчальної практики – узагальнити та систематизувати теоретичні знання і практичні навички, набуті здобувачами вищої освіти під час вивчення фахових хореографічних дисциплін, шляхом їх безпосереднього застосування у сценічній діяльності; поглибити володіння школою класичного, народно-сценічного та сучасного танцю, удосконалюючи технічну майстерність, координацію, музикальність, виразність і сценічну культуру виконавця; сприяти формуванню професійних виконавських умінь у процесі опрацювання та сценічного втілення кращих зразків класичної, народно-сценічної та сучасної хореографії; розвивати творчі здібності здобувачів освіти, їхню художню уяву, здатність до образного мислення, імпровізації та інтерпретації хореографічного матеріалу; удосконалити навички сценічної взаємодії з партнерами, ансамблевого виконання та адаптації до різних умов сценічного простору; сприяти розвитку здатності до самоаналізу, рефлексії та оцінювання власної виконавської діяльності з метою підвищення рівня професійної підготовки; закріпити виконавські уміння і навички, сформовані у процесі вивчення інших фахових дисциплін, та забезпечити їх інтеграцію у цілісну професійну діяльність майбутнього хореографа.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі ВО повинні:

знати:

- теоретико-методологічні засади провідних хореографічних шкіл: опанування фундаментальних канонів класичної, народно-сценічної та сучасної хореографії;

- виконавську інтерпретацію хореографічної спадщини: опанування змісту та техніко-стилістичних особливостей еталонних зразків класичного, народно-сценічного та сучасного танцю;
- принципи сценічної культури: правила поведінки на сцені, взаємодії з партнерами та ансамблем;
- сценічний простір: особливості адаптації хореографічного тексту до різних умов сцени;
- методи самоаналізу: основи рефлексії та критерії оцінювання власної виконавської діяльності.

вміти:

- володіти високим рівнем виконавської техніки: здатність органічно поєднувати віртуозність рухів, чітку координацію та тонке відчуття музичного матеріалу;
- художня реалізація хореографічного образу: трансформація авторського задуму у виразну сценічну дію за допомогою засобів образної асоціативності;
- імпровізаційно-інтерпретаційна мобільність: вміння творчо переосмислювати танцювальні структури та вільно володіти засобами хореографічної виразності в режимі реального часу;
- професійна сценічна комунікація: здатність до цілісного ансамблевого виконання, технічної взаємодоповнюваності та художньої єдності з партнерами;
- синтез міждисциплінарних знань у виконавській практиці: здатність до комплексної інтеграції теоретичних напрацювань та практичних навичок з усіх фахових дисциплін у цілісну структуру професійної діяльності;
- здатність до професійного самоаналізу та моніторингу власної виконавської діяльності: об'єктивне оцінювання технічних недоліків та розробка стратегії індивідуального професійного вдосконалення.

Опанування освітнім компонентом сприяє формуванню наступних **спеціальних (фахових) компетентностей:**

- СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).
- СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

- СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.
- СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.
- СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проєкту.

Опанування освітнім компонентом сприяє наступним **результатам навчання:**

- ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.
- ПР13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
- ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.
- ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

Здобувачі проходять практику на внутрішніх або зовнішніх базах, відібраних згідно з критеріями освітньої програми. Базами практики є заклади культури та мистецтв з якими Коледж хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Сержа Лифаря» офіційно уклав відповідні угоди, і які можуть забезпечити необхідні умови для виконання програми практики.

Узгодження змісту ОК з програмними результатами навчання та спеціальними компетентностями

Тема	СК	ПР	Відповідність тематики
Тема 9. Засвоєння практичних навичок танцювальної техніки	СК04, СК14	ПР09, ПР19	Формування та закріплення професійної хореографічної термінології, розвиток технічної бази виконавця, відпрацювання рухових навичок як основи сценічного виконання.

Тема	СК	ПР	Відповідність тематики
Тема 10. Основні навички сценічної поведінки	СК07, СК15	ПР12, ПР19	Опанування норм сценічної культури, розвиток усвідомленої сценічної поведінки, здатності адаптувати виконавські прийоми до умов публічного виступу.
Тема 11. Танцювальні композиції різновидів хореографічного мистецтва	СК08, СК14, СК15	ПР13, ПР19, ПР20	Ознайомлення з лексичною та стильовою різноманітністю хореографічного мистецтва, інтерпретація танцювальних композицій різних напрямів і жанрів.
Тема 12. Вдосконалення техніки виконання та художнього образу	СК07, СК14, СК15	ПР19, ПР20	Поєднання технічної досконалості з художньою виразністю, робота над цілісним сценічним образом та індивідуальною манерою виконання.
Тема 13. Підготовка концертних номерів для виступів на концертах та конкурсах	СК07, СК15	ПР12, ПР20	Формування готовності до концертно-сценічної діяльності, відпрацювання виконавської стабільності, відповідальності та адаптації до умов конкурсних виступів.
Тема 14. Робота над пластичністю, грамотністю хореографічної лексики	СК04, СК14	ПР09, ПР19	Удосконалення пластичної культури, точності й грамотності використання хореографічної лексики як виражального засобу сценічного виконання.
Тема 15. Психолого-педагогічні підходи для розвитку майстерності майбутнього виконавця	СК07, СК08	ПР12, ПР13	Усвідомлення психолого-педагогічних чинників формування виконавської майстерності, розвиток мотивації, саморефлексії та творчої стійкості.
Тема 16. Презентація та підготовка обраних хореографічних постановок	СК15, СК07, СК14	ПР19, ПР20	Завершальний етап сценічної практики: презентація хореографічних постановок, демонстрація сформованих виконавських навичок і готовності до публічного показу.

Пояснення: Узгодження тем сценічної навчальної практики зі спеціальними компетентностями та програмними результатами навчання спрямоване на поетапне формування професійної виконавської майстерності здобувачів освіти. Компетентності СК04, СК14 і СК15 забезпечують опанування хореографічної термінології, технічної досконалості та здатності реалізовувати виконавські навички у концертно-сценічній діяльності. СК07 і СК08 сприяють розвитку творчого мислення, інтерпретаційних умінь і відкритості до різних стилів та напрямів хореографічного мистецтва.

Програмні результати навчання ПР09, ПР12, ПР13, ПР19 і ПР20 реалізуються через практичну роботу над технікою, художнім образом, сценічною поведінкою та підготовкою концертних номерів, що забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичного досвіду. У сукупності це формує готовність здобувачів освіти до професійної виконавської діяльності, участі у концертних і конкурсних проєктах та подальшого творчого розвитку у сфері хореографічного мистецтва.

3. Програма освітнього компонента

Розділ 3. ЛЕКСИЧНА РІЗНОМАНІТНІСТЬ

Тема 9. Засвоєння практичних навичок танцювальної техніки.

Засвоєння практичних навичок танцювальної техніки – це фундамент хореографічної освіти. Воно передбачає не лише механічне повторення рухів, а й розвиток усвідомленого керування власним тілом.

Досягнення чистоти ліній, виворотності, стійкості (апломбе) та амплітуди. Підготовка тіла до складних навантажень, розвиток гнучкості, сили та витривалості. Поєднання технічної точності з музикальністю та емоційним забарвленням танцю.

Робота над варіаціями на прикладі фрагментів з різних балетів (зразки класичної хореографії) та класичними варіаціями.

Опанування специфічної пластики та характеру поліського народного танцю.

Практичне заняття:

Мета: формування стійкої виконавської бази, що базується на правильній координації, м'язовому контролі та естетичній виразності рухів.

Завдання:

1. Засвоїти навички танцювальної техніки.
2. Формування технічних навичок.
3. Розвивати музикальність та емоційне забарвлення танцю.

Самостійна робота:

1. Проаналізувати рекомендовану літературу.
2. Вдосконалювати виконавські навички.
3. Пропрацювати нові технічні елементи.

Рекомендована література:

1. Васірук С.О. Класичний танець: навчально- методичний посібник/ С.О. Васірук.- Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. - 260с.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3801>
2. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.
3. Дуєтно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов.

– Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>

4. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ: НАКККиМ, 2020. 216 с. PDF
5. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ: НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF
6. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с.

Тема 10. Основні навички сценічної поведінки.

Сценічна поведінка – це не лише вміння танцювати чи говорити, а здатність артиста цілісно існувати в просторі сцени, тримаючи увагу глядача. У хореографії це поєднання акторської майстерності, психологічної стійкості та фізичного контролю.

Досягнення природності рухів у заданому образі. Встановлення емоційного контакту з глядачем. Подолання психологічних затисків та страху перед публікою.

Практичне заняття:

Мета: формування артиста, який здатен гармонійно поєднувати технічну досконалість із художнім образом, вільно орієнтуватися у сценічному просторі та професійно взаємодіяти з аудиторією.

Завдання:

1. Закони сцени, робота з образом та сценічна увага.
2. Вміти миттєво реагувати на непередбачувані ситуації.
3. Виховання «сценічної витримки».

Самостійна робота:

1. Відпрацювати просторову орієнтацію та виконати психотехнічні вправи.
2. Напрацювати емоційні складові номерів класичної та народно-сценічної хореографії.
3. Опрацювати рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв у сучасній українській сценічній хореографії: дис. канд. мистецтвознавства. Київ : КНУКіМ, 2005. – 177 с.
2. Васірук С.О. Класичний танець: навчально- методичний посібник/ С.О. Васірук.- Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. - 260с.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3801>
3. Дуєтно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>
4. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/8/15.pdf>
5. Лань О. Методи режисури видовищно-театралізованих заходів у хореографії : методична розробка. З досвіду роботи народного художнього колективу «Модерн-балет та школа-студія сучасного танцю «АКВЕРІАС». – Львів: «Камула», 2019. – 52 с.
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ: НАКККіМ, 2020. 216 с. PDF
7. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с.

Тема 11. Танцювальні композиції різновидів хореографічного мистецтва.

Танцювальна композиція – це результат творчого поєднання рухів, музики, малюнка та ідеї. Робота над композицією в різних жанрах (класичний, народний, сучасний танець) вимагає розуміння законів драматургії та специфіки кожної хореографічної мови.

Об'єднання технічної підготовки з акторською майстерністю та відчуттям ансамблю. Формування здатності інтерпретувати хореографічний текст і втілювати задум балетмейстера. Розуміння відмінностей у побудові композицій (наприклад, сувора геометрія класичного балету проти вільної пластики контемпорарі).

Робота з композиціями класичної, народно-сценічної та сучасної хореографії.

Практичне заняття:

Мета: опанування мистецтва створення та виконання цілісного хореографічного твору, який має логічну структуру, художню форму та несе певну ідею чи емоцію.

Завдання:

1. Знати структуру поетапного вивчення танцювальної композиції та репетиційного процесу.
2. Розвиток індивідуальної манери виконання в межах заданого стилю.
3. Підготовка до сценічного показу.

Індивідуальне заняття:

Мета: розвиток здатності здобувача освіти швидко адаптувати свій психофізичний апарат до специфіки конкретного танцювального жанру.

Завдання:

1. Розуміти зміст роботи за різновидами хореографії.
2. Опрацювання специфічних зв'язок, характерних для конкретного виду.
3. Жанрове перевтілення (змінювати внутрішній стан залежно від жанру).

Самостійна робота:

1. Відпрацювання технічно складних елементів.
2. Вдосконалення акторської та виконавської майстерності.
3. Опрацювати рекомендовану літературу для змістовного наповнення хореографічного тексту.

Рекомендована література:

1. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв у сучасній українській сценічній хореографії: дис. канд. мистецтвознавства. Київ : КНУКіМ, 2005. – 177 с.
2. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
3. Дуетно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>
4. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті

- європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКіМ, 2017. С. 45–47.
5. Онищенко О. А. Акробатика. Посібник для викладачів середніх шкіл і громадських тренерів. – Київ: Здоров'я, 1966. – 92 с.
 6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККіМ, 2023. 219 с. PDF
 7. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.
 8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 324 с.

Тема 12. Вдосконалення техніки виконання та художнього образу.

Вдосконалення техніки та художнього образу – це процес переходу від рівня «виконавця рухів» до рівня «артиста». Техніка дає свободу, а художній образ наповнює цю свободу змістом.

Доведення навичок до автоматизму, щоб технічні труднощі не відволікали від емоційного стану. Створення переконливого персонажа, чії рухи, міміка та погляд розповідають історію. Вміння свідомо керувати своєю енергетикою на сцені.

Практичне заняття:

Мета: досягнення органічної єдності між бездоганим володінням тілом та глибоким психологічним перевтіленням у заданий образ.

Завдання:

1. Опанування контрастності та чистоти виконання.
2. Розширення емоційної амплітуди і музикальності.
3. Вдосконалення технічного елемента, як засобу виразності.

Індивідуальне заняття:

Мета: допомогти здобувачу розкрити внутрішній потенціал.

Завдання:

1. Усунення індивідуальних затисків.
2. Пластичне інтонування (емоційне наповнення).

Самостійна робота:

1. Робота над самоаналізом (відеофіксація та аналіз).
2. Відпрацювання вивченого хореографічного тексту.
3. Опрацювати рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
2. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : Видавництво АНУРСР, 1963. – 235 с.
3. Дуетно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>
4. Культурні домінанти ХХІ століття: мистецька освіта: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККіМ, 2022. 226 с. PDF
5. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКіМ, 2017. С. 45–47.
6. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.
7. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 324 с.
8. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с.

озділ 4. СЦЕНІЧНА ПРАКТИКА – ЯК РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Тема 13. Підготовка концертних номерів для виступів на концертах та конкурсах.

Підготовка концертного номера – це етап творчого процесу, де техніка, акторська майстерність та сценічне оформлення об'єднуються в єдиний продукт, готовий до публічного показу. Підготовка до конкурсу, на відміну від звичайного виступу, вимагає ще вищої концентрації та уваги до деталей.

Показ технічного рівня виконавців та художньої цінності постановки. Перевірка стійкості номера в умовах глядацького залу та перед оцінкою журі. Набуття досвіду сценічної витримки та професійного самоствердження.

Практичне заняття:

Мета: створення конкурентоспроможного хореографічного продукту та його презентація на професійному рівні.

Завдання:

1. Розуміння виконавських та технічних аспектів:
 - «відшліфування» номера;
 - ансамблева злагодженість;
 - адаптація до сценічного простору.
2. Специфіка підготовки до виступу.
3. Організаційно-психологічні аспекти.

Індивідуальне завдання:

Мета: виведення виконавця на пік його фізичної та емоційної форми, щоб виступ на сцені був стабільним, яскравим та технічно бездоганним незалежно від стресових чинників конкурсу чи концерту.

Завдання:

1. Стабілізація найскладніших елементів.
2. Формування конкурсної харизми та стресостійкості.

Самостійна робота:

1. Робота над ментальною репетицією.
2. Тренінги на витривалість (виконання номера/складних елементів декілька раз поспіль).

Рекомендована література:

1. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
2. Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Класичний танець як культурний код: роль хореографа-постановника в актуалізації традицій. «Актуальні питання гуманітарних наук». Випуск № 90 том 1, 2025 р. с. 154-161. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/90-1-23>
3. Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Постановочна практика як платформа для розвитку творчого мислення хореографа. № 10(40) (2025): Вісник науки та освіти.с.1730-1743 [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10\(40\)-1730-1743](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-1730-1743)
4. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63.

5. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКіМ, 2017. С. 45–47.
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ : НАКККіМ, 2020. 216 с. PDF

Тема 14. Робота над пластичністю, грамотністю хореографічної лексики.

Робота над пластичністю та грамотністю хореографічної лексики – це процес «очищення» танцю від зайвих зусиль і надання йому професійного вигляду. Пластичність відповідає за м'якість та перетікання рухів, а грамотність – за дотримання канонів і чистоту виконання кожної позиції.

Досягнення лінійності, довершеності та візуальної легкості. Здатність тіла адаптуватися до різних стилів пластики (від жорсткої графічності до м'якої плинності). Опанування «чистої» хореографічної мови без побутових жестів чи технічного «бруду».

Практичне заняття:

Мета: сформувати культуру руху, де кожна технічна одиниця (лексема) виконується з максимальною точністю, а поєднання цих рухів утворює гармонійне, виразне ціле.

Завдання:

1. Робота над технічною грамотністю, координаційною точністю та чистотою переходів.
2. Опанування навичок безперервності руху, м'язового контролю та гнучкості.

Самостійна робота:

1. Виконання вправ на ізоляцію.
2. Робота над «дотягнутістю» та дихальною практикою.
3. Опрацювати відеозапис власного виконання та порівняти з відео провідних виконавців.

Рекомендована література:

1. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
2. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : Видавництво АНУРСР, 1963. – 235 с.

3. Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Постановочна практика як платформа для розвитку творчого мислення хореографа. № 10(40) (2025): Вісник науки та освіти.с.1730-1743 [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10\(40\)-1730-1743](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-1730-1743)
4. Дуетно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>
5. Клявін Д., Курілов Д., Ятченко Н. Педагогіка творчої співпраці в хореографічній освіті: класика, сценографія та режисура.// Педагогічна Академія: Наукові записки. Київ, 2025, вип.24. С. 1-22 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17635683>
9. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКіМ, 2017. С. 45–47.
10. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.
11. Чаяло В.Я., Федь В.В., Бобровник Ю.В. Мова тіла та мова слова: Взаємодія української мови і народного танцю у виконавській майстерності/ Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – Вип. 89. Том 2. с. 207-213 DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/89-2-30>

Тема 15. Психолого-педагогічні підходи для розвитку майстерності майбутнього виконавця.

Розвиток майстерності майбутнього виконавця – це не лише тренування м'язів, а й формування стійкої психіки та художнього інтелекту. Психолого-педагогічний аспект фокусується на тому, як навчити здобувача вчитися, долати бар'єри та свідомо керувати власним станом.

Формування впевненості у власних силах та готовності до публічного виступу. Перехід від механічного копіювання до глибокого розуміння природи руху. Розвиток здатності самостійно інтерпретувати хореографічний матеріал.

Практичне заняття:

Мета: формування цілісної творчої особистості, здатної до саморегуляції, високої концентрації уваги та глибокого розкриття власного потенціалу на сцені.

Завдання:

1. Подолання сценічного хвилювання, розвиток уваги та пам'яті.
2. Виховання дисципліни та волі (здатність працювати через втому).
3. Формування самокритичності (вміння об'єктивно себе оцінювати).
4. Індивідуалізація підходу (врахування темпераменту).

Індивідуальне заняття:

Мета: допомогти розкрити внутрішній ресурс виконавця.

Завдання:

1. Визначення психологічних затисків.
2. Робота над перетворенням «фізичного затиску» на «емоційний виплеск».
3. Напрацювання індивідуальних ритуалів підготовки до виходу на сцену.

Самостійна робота:

1. Ведення аналітичної роботи над собою («Що сьогодні вийшло?», «Через що виникла помилка?» тощо).
2. Відпрацювання складних елементів перед колегами для зняття зайвої психологічної напруги.
3. Позитивне підкріплення (помічати маленькі перемоги).

екомендована література:

1. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
2. Дуетно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>
3. Клявін Д., Курілов Д., Ятченко Н. Педагогіка творчої співпраці в хореографічній освіті: класика, сценографія та режисура.// Педагогічна Академія: Наукові записки. Київ, 2025, вип.24. С. 1-22 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17635683>
4. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКіМ, 2017. С. 45–47.
5. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ: НАКККіМ, 2020. 216 с. PDF
6. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.

7. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с.
8. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 324 с.

Тема 16. Презентація та підготовка обраних хореографічних постановок.

Презентація та підготовка хореографічних постановок – це фінальний етап творчого циклу, де окремі знання та навички трансформуються в готовий сценічний продукт. Це вимагає від виконавця не лише технічної грамотності, а й розуміння принципів сценографії та менеджменту власного виступу.

Публічне самовираження – впевнена трансляція ідеї постановки широкій аудиторії. Поєднання танцювальної техніки, музичного супроводу, костюма та світлового оформлення в єдиний художній ансамбль. Отримання зворотного зв'язку від глядача або експертної комісії для подальшого вдосконалення.

Практичне заняття:

Мета: цілісне втілення творчого задуму на сцені та успішна комунікація з глядачем через демонстрацію завершеного хореографічного образу.

Завдання:

1. Опанування контрастності та чистоти виконання.
2. Розширення емоційної амплітуди і музикальності.
3. Вдосконалення технічного елементу, як засобу виразності.

Самостійна робота:

1. Робота над самоаналізом (відеофіксація та аналіз).
2. Відпрацювання вивченого хореографічного тексту.
3. Опрацювати рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
2. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : Видавництво АНУРСР, 1963. – 235 с.
3. Дуєтно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>

4. Культурні домінанти ХХІ століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
5. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКиМ, 2017. С. 45–47.
6. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ: НАКККиМ, 2020. 216 с. PDF
7. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF
8. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.
9. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с.
10. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 324 с.

4. Структура освітнього компонента

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		Лек.	Пр.	Сем.	Інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7
<i>Розділ 3. ЛЕКСИЧНА РІЗНОМАНІТНІСТЬ</i>						
Тема 9. Засвоєння практичних навичок танцювальної техніки.	7		4			3
Тема 10. Основні навички сценічної поведінки.	4		2			2
Тема 11. Танцювальні композиції різновидів хореографічного мистецтва.	8		4		1	3
Тема 12. Вдосконалення техніки виконання та художнього образу.	11		6		1	4
Усього годин за розділом 3	30		16		2	12
<i>Розділ 4. СЦЕНІЧНА ПРАКТИКА – ЯК РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ</i>						
Тема 13. Підготовка концертних номерів для виступів на концертах та конкурсах.	8		5		1	3
Тема 14. Робота над пластичністю, грамотністю хореографічної лексики.	7		3			3
Тема 15. Психолого-педагогічні підходи для розвитку майстерності майбутнього виконавця.	8		3		1	2
Тема 16. Презентація та підготовка обраних хореографічних постановок.	7		5			4
Усього годин за розділом 4	30		16		2	12
Разом	60		32		4	24

5. Теми практичних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засвоєння практичних навичок танцювальної техніки.	4
2	Основні навички сценічної поведінки.	2
3	Танцювальні композиції різновидів хореографічного мистецтва.	4
4	Вдосконалення техніки виконання та художнього образу.	6
5	Підготовка концертних номерів для виступів на концертах та конкурсах.	5
6	Робота над пластичністю, грамотністю хореографічної лексики.	3
7	Психолого-педагогічні підходи для розвитку майстерності майбутнього виконавця.	3

8	Презентація та підготовка обраних хореографічних постановок.	5
	Разом	32

6. Теми для самостійного опрацювання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засвоєння практичних навичок танцювальної техніки.	3
2	Основні навички сценічної поведінки.	2
3	Танцювальні композиції різновидів хореографічного мистецтва.	3
4	Вдосконалення техніки виконання та художнього образу.	4
5	Підготовка концертних номерів для виступів на концертах та конкурсах.	3
6	Робота над пластичністю, грамотністю хореографічної лексики.	3
7	Психолого-педагогічні підходи для розвитку майстерності майбутнього виконавця.	2
8	Презентація та підготовка обраних хореографічних постановок.	4
	Разом	24

7. Теми індивідуальних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Танцювальні композиції різновидів хореографічного мистецтва.	1
2	Вдосконалення техніки виконання та художнього образу.	1
3	Підготовка концертних номерів для виступів на концертах та конкурсах.	1
4	Психолого-педагогічні підходи для розвитку майстерності майбутнього виконавця.	1
	Разом	4

8. Організація проведення практики.

Відповідно до навчального плану, сценічна навчальна практика триває 4 роки (300 годин). Для забезпечення безпечного та змістовного освітнього процесу проводиться вступна конференція. Вона поєднує нормативні вимоги (безпека життєдіяльності) з конкретизацією художньо-виконавських цілей. Це забезпечує здобувачам чітке розуміння векторів творчого пошуку та змісту майбутньої сценічної практики.

Базами сценічної навчальної практики є:

1. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка.
2. Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва (Київська опера).
3. Театрально-філармонічний центр «Натхнення» структурний підрозділ Коледжу хореографічного мистецтва «Київська муніципальна академія танцю імені Сергія Лифаря».

Публічні виступи на заходах Академії слугують платформою для експертного оцінювання виступів здобувачів під час звітних концертів та загальноакадемічних заходів. За результатами навчального року керівник курсу формує підсумковий звіт про сценічно-виконавську діяльність, який є документальним підтвердженням опанування програмних вимог та досягнутого рівня професійних компетентностей.

9. Методи та форми навчання.

Сценічна навчальна практика є специфічним освітнім компонентом, де теоретичні знання трансформуються у виконавську майстерність. Методи навчання тут спрямовані на перехід від «навчального класу» до «сценічного простору».

Методи навчання спрямовані на формування та вдосконалення виконавської майстерності шляхом безпосередньої роботи з рухом, образом і сценічною дією.

1. Словесні методи

- пояснення та коментар (розкриття технічних особливостей руху, його художнього змісту, виконавських завдань);
- аналіз та обговорення (усний розбір виконання після репетиції або перегляду відеозаписів);
- образні порівняння та асоціації (використання метафор для досягнення потрібної пластики та виразності руху).

2. Наочні методи

- особистий показ викладача або провідного виконавця;
- відеоаналіз зразків хореографічної спадщини та власних репетиційних записів;
- візуальний самоконтроль під час роботи перед дзеркалом.

3. Практичні методи

- метод багаторазового повторення для формування м'язової пам'яті;
- метод ускладнення та варіативності рухового матеріалу;
- творчі завдання й елементи імпровізації в межах заданого образу або стилю.

Форми навчання визначають **організацію навчального процесу**, у межах якої застосовуються зазначені методи.

1. Практичні заняття

Основна форма навчання, у межах якої відбувається засвоєння та відпрацювання танцювальної техніки, сценічної поведінки й виконавських прийомів.

2. Групові репетиції

Форма навчання, спрямована на відпрацювання ансамблевої злагодженості, взаємодії між виконавцями та просторових малюнків танцю.

3. Індивідуальна робота (індивідуальні заняття)

Форма навчання, що передбачає корекцію персональних технічних недоліків, роботу над сольними партіями та розвиток індивідуальної пластики.

4. Сценічні репетиції (прогони)

Форма навчання, яка здійснюється безпосередньо у сценічному просторі з урахуванням музики, світла, костюмів і реквізиту.

5. Навчальні покази та перегляди

Форма навчання, що передбачає демонстрацію хореографічних номерів або їх фрагментів з подальшим професійним аналізом виконання.

5. Майстер-класи

Форма навчання, спрямована на ознайомлення з різними виконавськими школами, стилями та авторськими методиками хореографічного мистецтва.

6. Самостійна репетиційна робота здобувачів освіти

Форма навчання, що полягає у самостійному відпрацюванні рухового матеріалу з подальшим коригуванням під час занять.

Підсумкове методичне уточнення: у сценічній навчальній практиці **методи** відповідають на питання «*як навчаємо*», а **форми** — «*у якій організації відбувається навчання*». Таке розмежування забезпечує логічну, нормативно коректну структуру освітнього компонента.

10. Методи та форми контролю.

Перевірка результатів навчання та моніторинг успішності реалізуються відповідно до регламенту навчально-методичної карти освітнього компонента.

Контроль у сценічній навчальній практиці дозволяє оцінити як технічний прогрес, так і артистичний ріст здобувача освіти.

Види контролю:

1. **Поточний контроль:** здійснюється на кожному занятті через педагогічне спостереження за якістю виконання танцювальних елементів. Безперервний процес зворотного зв'язку між викладачем та здобувачем освіти. Його мета – вчасно помітити помилку, скоригувати її та мотивувати виконавця до росту ще до моменту фінального виступу. Використовуються такі методи, як миттєва корекція (виправлення помилок безпосередньо під час репетиції), відео-рефлексія (здобувач самостійно позначає моменти, які потребують доопрацювання), творче портфоліо (збір відеозаписів «до» та «після», що дозволяє побачити динаміку розвитку за весь період практики). Викладач виступає в ролі ментора та фасилітатора, тобто створити безпечне середовище, де помилка сприймається як необхідний етап навчання, а не як катастрофа.

2. Інструменти оцінювання:

- **Проміжний контроль** – виступ на концерті, участь у фестивалі чи конкурсі, де оцінюється завершений сценічний образ. Наприкінці кожного навчального року викладач оформлює звіт, що містить розгорнуту оцінку виконавської майстерності (чистоти техніки, координації) та індивідуального артистичного зростання у процесі втілення сценічних образів.
- **Підсумковий контроль** – передбачає практичний залік у 8 семестрі. Здобувачі освіти мають продемонструвати практичні навички, набуті протягом вивчення репертуару класичного та народно-сценічного танцю.

Вимоги до сценічної практики включають технічну майстерність (виворотність, гнучкість, координація, витривалість), виконавську майстерність (пластичність, емоційність, виразність), артистизм, а також організаційні аспекти (робота в колективі, знання основ хореографії).

Основні вимоги до складання заліку:

1. Класична основа: основа будь-якої техніки танцю, що передбачає виворотність ніг, стійкість, координацію та витривалість.
2. Розвиток специфічних навичок залежно від стилю: стрибок, обертання, гнучкість та інші.

3. Артистизм: здатність передати емоції та характер через рухи, що робить виступ живим та виразним.
4. Емоційна насиченість: передача емоцій, настрою та почуттів, що робить танець зрозумілим для глядача.
5. Синхронність: виконання рухів у синхроні з іншими учасниками (для групових танців).
6. Організаційні вимоги: взаємодія в колективі, розуміти та підтримувати партнерів по сцені.

Практичний показ оцінює рівень сформованості практичних компетентностей здобувачів освіти та їхню готовність ефективно застосовувати набуті знання та вміння в сценічній та концертній діяльності.

Навчально-методична карта освітнього компонента

Всього: практичні 32 год., індивідуальні 4 год., самостійна робота 24 год.,
форма контролю – проміжний контроль

Розділ 3. ЛЕКСИЧНА РІЗНОМАНІТНІСТЬ						Накопичені бали впродовж вивчення ОК
	T-9	T-10	T-11	T-12	Всього балів	10
Відвідування практичних занять	0,5	0,5	0,5	0,5	4	
Виконання самостійної роботи	0,5	0,5	0,5	0,5		
Розділ 4. СЦЕНІЧНА ПРАКТИКА – ЯК РОЗВИТОК ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ						
	T-13	T-14	T-15	T-16	Всього балів	
Відвідування практичних занять	1	0,5	0,5	1	6	
Виконання самостійної роботи	1	0,5	0,5	1		

11. Оцінювання результатів навчання.

Узагальнені критерії оцінювання практичних ОК			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	За шкалою ECTS	За національною системою	Характеристика знань, умінь і навичок здобувача освіти
90 - 100	A	відмінно	Здобувач освіти виявляє високий рівень виконавської майстерності, повне розуміння

			технічних, методичних та художньо-образних аспектів. Виконує завдання у повному обсязі, творчо, технічно досконало і сценічно переконливо , демонструє глибоку самостійність і ініціативність.
82-89	B	дуже добре	Демонструє стійкі знання і навички , впевнено володіє матеріалом, має виразне сценічне мислення , у роботі проявляє дисциплінованість і креативність. Можливі незначні неточності у технічному виконанні або композиційних деталях , які не впливають на загальну якість.
74-81	C	добре	Здобувач має достатні технічні навички та знання , виконує завдання самостійно, але не завжди досягає високого художнього рівня. Виявляє розуміння суті навчальних завдань , проте потребує подальшого вдосконалення координації, динаміки чи виразності.
64-73	D	задовільно	Продемонстровано середній рівень підготовки , знання фрагментарні. Виконання завдань технічно і художньо обмежене, спостерігаються помилки у ритміці, координації або виразності , але є потенціал до виправлення.
60-63	E	достатньо	Здобувач володіє лише базовими навичками , виконує елементи на мінімально прийнятному рівні, без цілісності руху чи художнього осмислення. Потребує постійного контролю викладача.

35-59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	Здобувач не досягає базового рівня виконання , не дотримується методичних вимог, має значні технічні або координаційні помилки, але потенційно здатен до виправлення після додаткової роботи.
0-34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням)	Здобувач не володіє необхідними знаннями і навичками , не здатен виконати навчальні завдання, відсутня сценічна зібраність, технічна підготовка та розуміння змісту діяльності.

12. Методичне забезпечення.

1. Навчально-методичний супровід:
 - робоча навчальна програма (тематичне планування та часовий регламент);
 - методичний супровід та завдання за формами організації навчання;
 - бібліографічний опис навчальних посібників та підручників.
2. Діагностичний інструментарій та оцінювання:
 - критерії оцінювання: сукупність показників виконавської майстерності (технічна точність, стійкість, чистота ліній), ритмічної відповідності та художньої виразності;
 - методи та формати контролю результатів.
3. Вебресурси та цифрова дидактика:
 - освітня платформа Moodle;
 - репозиторій Коледжу <https://rep.dance-academy.kyiv.ua>

13. Рекомендована література.

1. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв у сучасній українській сценічній хореографії: дис. канд. мистецтвознавства. Київ : КНУКіМ, 2005. – 177 с.
2. Васірук С.О. Класичний танець: навчально- методичний посібник/ С.О. Васірук.- Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. - 260с.
<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/3801>
3. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України. Київ : Видавництво АНУРСР, 1963. – 235 с.

4. Дуєтно-сценічний танець. Методичні вказівки для викладачів та студентів спеціалізації хореографічне мистецтво. / Состав. В.В. Пуйова, В. М. Пуйов. – Рівне: РДІК, 1994. – 46 с. <https://kultart.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/04/Duetno-stsenichnyy-tanets-METODYCH.-roekomendatsii.pdf>
5. Значення рук у класичному танці : метод. рек. / укл. Т. Л. Ахекян. Київ, 2001. 22 с.
6. Культурні домінанти ХХІ століття: мистецька освіта : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. / упор. С. В. Шалапа. Київ, 30 вересня 2022 р. Київ : НАКККиМ, 2022. 226 с. PDF
7. Морозов А. До проблеми вивчення чоловічих віртуозних рухів в українському народно-сценічному танці. Мистецтвознавчі записки. 2014. Вип. 26. С. 309–316.
8. Морозов А. І. Витоки чоловічого віртуозного виконавства в українському народному танці. Хореографічні мистецькі, педагогічні та наукові школи України та світу : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21 квітня 2018 р. Київ : КНУКиМ, 2018. С. 44–47.
9. Морозов А. І. Віртуозні рухи як феномен народного хореографічного мистецтва. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 60–63.
10. Морозов А. І. Віртуозність у хореографічному мистецтві як наукова проблема. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практич. конф., м. Київ, 21–22 квітня 2017 р. Київ : КНУКиМ, 2017. С. 45–47.
11. Онищенко О. А. Акробатика. Посібник для викладачів середніх шкіл і громадських тренерів. – Київ: Здоров'я, 1966. – 92 с.
12. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі: зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 20–21 травня 2020 р. Київ: НАКККиМ, 2020. 216 с. PDF
13. Особливості роботи хореографа в сучасному соціокультурному просторі : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 01–02 червня 2023 р.). Київ : НАКККиМ, 2023. 219 с. PDF
14. Похиленко В. Танець між небом і землею / В. Похиленко. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. — 351 с.
15. Проблеми мистецької освіти та виконавства: збірник науково-методичних статей / за ред. Ю. Ф. Дворника та О. В. Коваль. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. Вип. 13. 253 с.
16. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. – 2-е вид. – Київ: Альтерпрес, 2007. – 324 с.
17. Susan Au. Ballet and Modern Dance. - Thames and Hudson, 2012. – 232 с.

18. Joyce Morgenroth. *Speaking of Dance: Twelve Contemporary Choreographers on Their Craft*. - Taylor & Francis, 2004. – 330 с.

Авторські публікації у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України та до наукометричних баз:

1. Бобровник Ю.В., Неділько В.В. Психологічні аспекти виразності та творчості в хореографії сучасності. Науковий журнал «Габітус» – Одеса, 2023. – № 50. – с 148-152. URL: <http://habitus.od.ua/50-2023>
2. Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Класичний танець як культурний код: роль хореографа-постановника в актуалізації традицій. «Актуальні питання гуманітарних наук». Випуск № 90 том 1, 2025 р. с. 154-161. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/90-1-23>
3. Дмитро Клявін, Володимир Прянічніков, Людмила Прянічнікова. Постановочна практика як платформа для розвитку творчого мислення хореографа. № 10(40) (2025): Вісник науки та освіти.с.1730-1743 [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10\(40\)-1730-1743](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-10(40)-1730-1743)
4. Клявін Д., Курілов Д., Ятченко Н. Педагогіка творчої співпраці в хореографічній освіті: класика, сценографія та режисура.// Педагогічна Академія: Наукові записки. Київ, 2025, вип.24. С. 1-22 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17635683>
5. Чаяло В.Я., Федь В.В., Бобровник Ю.В. Мова тіла та мова слова: Взаємодія української мови і народного танцю у виконавській майстерності/ Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – Вип. 89. Том 2. с. 207-213 DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/89-2-30>